

УДК 342.9:620.9(477)

DOI <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.92.3.24>

ТРАНСФОРМАЦІЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕЖИМУ ВІДНОВЛЮВАНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ В УКРАЇНІ: АНАЛІЗ ЗАКОНОПРОЄКТУ № 14271

Ковпак О.А.,

аспірант Науково-дослідного інституту публічного права

ORCID: 0009-0006-1594-3185

Ковпак О.А. Трансформація адміністративно-правового режиму відновлюваної енергетики в Україні: аналіз законопроекту № 14271.

Стаття присвячена аналізу трансформації адміністративно-правового режиму відновлюваної енергетики в Україні у зв'язку з розробленням та внесенням законопроекту № 14271, спрямованого на імплементацію положень права Європейського Союзу у сфері відновлюваних джерел енергії, зокрема вимог Директив (ЄС) 2018/2001 (RED II) та 2023/2413 (RED III), а також пов'язаних із ними актів вторинного права ЄС. Обґрунтовується, що використання енергії з відновлюваних джерел у сучасних умовах виходить за межі галузевої політики та набуває значення комплексного об'єкта публічного адміністрування, тісно пов'язаного з питаннями енергетичної безпеки, виконання міжнародних зобов'язань та захисту прав суб'єктів господарювання. У статті показано, що законопроект №14271 не обмежується формальним перенесенням норм права ЄС, а закладає засади нової моделі публічного адміністрування у сфері ВДЕ, яка характеризується уніфікацією понятійного апарату, оновленням процедурних механізмів і підвищенням прозорості управлінських рішень. Проаналізовано значення гармонізації дефініцій біопалив, біорідин, біомаси, відновлюваних палив небіологічного походження, гарантій походження та статистичних трансферів як передумови правової визначеності й узгодженого правозастосування. Окрему увагу приділено реформуванню дозвільних процедур, запровадженню принципу «єдиного вікна», скороченню строків адміністративних процедур, а також інституціоналізації методики розрахунку валового кінцевого споживання енергії з відновлюваних джерел. Висвітлено роль нових інститутів – енергетичних спільнот, спільно діючих споживачів і зон прискореного розвитку ВДЕ – у зміні співвідношення між контрольними та сервісними функціями держави та формуванні децентралізованої моделі енергетичного врядування. Зроблено висновок, що законопроект № 14271 формує цілісний адміністративно-правовий режим сприяння розвитку відновлюваної енергетики, який поєднує адміністративну спрощеність із збереженням екологічних стандартів і водночас посилює гарантії прав суб'єктів господарювання через юридичну визначеність, передбачуваність процедур і підвищену відповідальність органів публічної влади.

Ключові слова: відновлювана енергетика; публічне адміністрування; адміністративно-правовий режим; імплементація права ЄС; законопроект № 14271; енергетичні спільноти; зони прискореного розвитку ВДЕ; статистичні трансфери; критерії сталості; гарантії прав суб'єктів господарювання.

Kovpak O.A. Transformation of the administrative and legal regime of renewable energy in Ukraine: an analysis of Draft Law No. 14271

The article examines the transformation of the administrative and legal regime governing renewable energy in Ukraine in connection with the development and submission of Draft Law No. 14271, aimed at implementing the provisions of European Union law in the field of renewable energy sources, in particular the requirements of Directives (EU) 2018/2001 (RED II) and 2023/2413 (RED III), as well as the related acts of EU secondary legislation. It is substantiated that, under contemporary conditions, the use of energy from renewable sources extends beyond the scope of sector-specific policy and acquires the character of a complex object of public administration, closely linked to issues of energy security, the fulfilment of international obligations, and the protection of the rights of economic operators. The

article demonstrates that Draft Law No. 14271 is not confined to the formal transposition of EU legal norms, but lays the foundations for a new model of public administration in the renewable energy sector, characterised by the harmonisation of terminology, the modernisation of procedural mechanisms, and enhanced transparency of administrative decision-making. The significance of harmonising the definitions of biofuels, bioliquids, biomass, renewable fuels of non-biological origin, guarantees of origin and statistical transfers is analysed as a prerequisite for legal certainty and coherent law-application practice. Particular attention is devoted to the reform of authorisation procedures, the introduction of the “one-stop shop” principle, the shortening of administrative time limits, and the institutionalisation of a methodology for calculating gross final consumption of energy from renewable sources. The role of new legal institutions – renewable energy communities, jointly acting consumers, and renewable acceleration areas – is highlighted in reshaping the balance between the controlling and service functions of the state and in fostering a decentralised model of energy governance. It is concluded that Draft Law No. 14271 establishes a coherent administrative and legal regime for facilitating the development of renewable energy, combining administrative simplification with the preservation of environmental standards, while simultaneously strengthening guarantees of the rights of economic operators through legal certainty, predictable procedures, and enhanced accountability of public authorities.

Key words: renewable energy; public administration; administrative and legal regime; EU law implementation; Draft Law No. 14271; renewable energy communities; renewable acceleration areas; statistical transfers; sustainability criteria; guarantees of the rights of economic actors.

Постановка проблеми. Поглиблення інтеграції України до правового простору Європейського Союзу зумовлює об’єктивну потребу переосмислення адміністративно-правових механізмів управління сферою відновлюваної енергетики. Використання енергії з відновлюваних джерел уже давно перестало бути питанням суто галузевої політики: воно набуло значення інструмента забезпечення енергетичної безпеки держави, виконання міжнародних кліматичних зобов’язань та розширення міжнародного співробітництва у сфері енергетики [1; 2; 3]. У цих умовах роль публічного адміністрування у сфері ВДЕ поступово трансформується від регулятивної до стратегічно-координаційної, що потребує оновлення правової та процедурної архітектури галузі.

Ключовим нормативним орієнтиром виступає право ЄС у сфері ВДЕ, насамперед положення Директиви (ЄС) 2018/2001 (RED II) та Директиви (ЄС) 2023/2413 (RED III), які визначають сучасні стандарти термінології, процедурних вимог, критеріїв сталості, доступу до мереж, а також формування статистичних механізмів і схем підтримки [9; 10]. Вагому роль відіграють і акти вторинного права ЄС – делеговані регламенти щодо визначення високо-ризикової з точки зору непрямої зміни цільового призначення земель (high ILUC-risk) сировини та сертифікації палив із низьким ILUC-ризиком, а також функціонування платформи статистичного розвитку ВДЕ [7; 8]. Для України як держави – учасниці Енергетичного Співтовариства імплементація цих актів має характер міжнародно-правового зобов’язання та виступає критерієм поступу на шляху до членства в ЄС [11; 13].

У цьому контексті законопроект № 14271 «Про внесення змін до деяких законів України щодо імплементації законодавства Європейського Союзу у сфері відновлюваних джерел енергії» набуває значення системоутворювального нормативного акта. Його положення спрямовані не лише на формальне перенесення вимог RED II/RED III, а й на структурну трансформацію публічного адміністрування – через оновлення термінологічної бази, запровадження уніфікованих дозвоільних процедур, створення зон прискореного розвитку ВДЕ, посилення прозорості даних та удосконалення контрольних механізмів [4; 5; 6]. Особливого значення ці зміни набувають у площині гарантій прав суб’єктів господарювання, діяльність яких залежить від передбачуваності та стабільності адміністративно-правового режиму.

Аналіз сучасних досліджень. Сучасні українські наукові дослідження засвідчують поступове формування комплексного підходу до розуміння адміністративно-правового регулювання відновлюваної енергетики. У працях Н. Добрянської, О. Пушкар, О. Улютіної та інших авторів послідовно розкриваються проблеми імплементації європейських стандартів, організаційно-правові аспекти функціонування ринку ВДЕ та інституційні особливості державного впливу на розвиток галузі [2; 3; 5]. Разом із тим, попри наявність цінних напрацювань, питання впливу законопроекту № 14271 на трансформацію адміністративно-правового режиму ВДЕ, зокрема у вимірі гарантій прав виробників електричної енергії з альтернативних джерел, у науковій літературі ще не отримало системного та всебічного аналізу.

Європейські дослідження, у свою чергу, концентрують увагу на концепції енергетичного врядування та на тих управлінських механізмах, які забезпечують ефективне виконання цілей RED II/RED III: узгодженість процедур, прозорість регуляторних рішень, стабільність адміністративних практик і відповідальність органів влади перед учасниками ринку [6; 12]. У такий спосіб вони формують методологічне підґрунтя, яке дозволяє оцінити запропоновані в законопроекті № 14271 новачки не лише як технічні зміни законодавства, а як елемент ширшої трансформації режиму публічного адміністрування у сфері ВДЕ.

Мета статті – здійснити системний адміністративно-правовий аналіз положень законопроекту № 14271 у контексті трансформації публічного адміністрування у сфері відновлюваної енергетики та визначити їхній вплив на правовий режим і гарантії прав суб'єктів, що працюють на ринку ВДЕ.

Виклад основного матеріалу. Законопроект № 14271 становить спробу системного реформування адміністративно-правового режиму відновлюваної енергетики через глибоку перебудову нормативних, процедурних та інституційних елементів публічного адміністрування. Його положення спрямовані на імплементацію вимог RED II та RED III [9; 10], проте фактичний зміст документа виходить значно ширше меж формального транспонування права ЄС. Проект пропонує нову логіку взаємодії держави, операторів систем передачі та розподілу, суб'єктів господарювання та споживачів у сфері ВДЕ, надаючи цим відносинам більшу структурованість, прозорість і передбачуваність.

Першим виміром трансформації виступає нормативне оновлення поняттєвого апарату, що охоплює понад сотню термінологічних позицій у законах «Про альтернативні види палива» та «Про альтернативні джерела енергії». Законопроект вводить деталізовані дефініції біопалив, біорідин, палив із біомаси, відновлюваних палив небіологічного походження, гарантій походження, статистичних трансферів, енергетичних спільнот, зон прискореного розвитку ВДЕ тощо. Ця термінологічна уніфікація є ключовою передумовою узгодженого правозастосування, оскільки забезпечує однаковість змісту правових категорій у всіх органів публічної влади та суб'єктів ринку. Причому основою для таких визначень стають положення RED II/RED III та відповідних делегованих регламентів ЄС [7; 8]. Саме тому законопроект закладає не лише мовну, а й концептуальну сумісність українського законодавства з *acquis communautaire*, створюючи умови для належного застосування норм про сталість, скорочення викидів та гарантії походження.

Другим напрямом реформування є перебудова процедурних механізмів у сфері ВДЕ, що охоплює дозвоільні процеси, методики обліку та звітності, вимоги до прозорості даних і контрольні інструменти. Законопроект структурує систему процедур від моменту планування проекту до його експлуатації: упроваджується обов'язок контактного органу супроводжувати замовників проектів, встановлюється обов'язок розроблення та оприлюднення методичних рекомендацій щодо реалізації проектів ВДЕ, у тому числі малих установок до 1 МВт. Визначаються також специфічні параметри процедур у сферах, де традиційно існувала регуляторна фрагментація: приєднання до мереж, видача дозволів, підтвердження якості енергетичної сировини.

Особливо суттєвою є інституціоналізація методики розрахунку валового кінцевого споживання енергії з ВДЕ, що передбачає окремі підходи до електроенергетики, теплопостачання, холодопостачання, транспорту, відновлюваних палив небіологічного походження та оцінки скорочення викидів парникових газів. Проект чітко розмежовує складові валового кінцевого споживання та встановлює обов'язок Кабінету Міністрів затвердити відповідний Порядок з урахуванням рішень Енергетичного Співтовариства. Таке нормативне закріплення переносить у площину публічного управління стандартизований європейський підхід до енергетичної статистики, що, у свою чергу, підвищує вимоги до достовірності даних, їх міжвідомчого обміну та відповідальності органів влади. Очевидно, що реалізація цих норм вимагатиме від державних органів суттєвого зміцнення аналітичних та технічних спроможностей.

Не менш вагомим є удосконалення інститутів контролю та нагляду, зокрема шляхом перезавантаження вимог щодо дотримання критеріїв сталості та скорочення викидів парникових газів. Законопроект деталізує процедури незалежного аудиту, зміст документів підтвердження, особливості сертифікації лісової біомаси та механізм демонстрації доказів для суб'єктів господарювання. Окремо наголошується на обов'язку подання виробниками біопалив доказів сталості для кожної партії палива, що узгоджується з вимогами ЄС щодо простежуваності та екологічної відповідальності. Таким чином, контрольні механізми набувають системного характеру і перестають

бути формальною процедурою, перетворюючись на інструмент забезпечення прав споживачів та виробників, яким гарантується чесна конкуренція та прозорість ринку.

Окрім зазначеного, законопроект вводить нові організаційні форми та просторові інструменти розвитку ВДЕ, зокрема спільноти у сфері відновлюваних джерел енергії, спільно діючих споживачів, а також зони прискореного розвитку ВДЕ. Ці інститути спрямовані на посилення децентралізації та залучення громад, малого та середнього бізнесу до розвитку проєктів. Проєкт передбачає для таких зон спрощені та прискорені дозвільні процедури, а також визначає пріоритет використання забудованих і техногенно трансформованих територій для розміщення об'єктів ВДЕ. Участь спільнот у схемах підтримки через аукціони створює додаткові гарантії доступу до ринку та захисту їхніх прав як суб'єктів енергетичних відносин.

На підставі зазначеного, можемо стверджувати, що законопроект № 14271 не лише імплементує вимоги RED II/RED III, а структурно трансформує адміністративно-правовий режим ВДЕ, переводячи його від фрагментарного регулювання до моделі, заснованої на системності, прозорості та відповідальності. Це підсилює гарантії прав суб'єктів ринку – як виробників електричної енергії з відновлюваних джерел, так і активних споживачів та енергетичних спільнот, створюючи підґрунтя для стабільного розвитку галузі та підвищення інвестиційної привабливості енергетичного сектору України.

Подальший розвиток адміністративно-правового режиму відновлюваної енергетики, запропонований законопроектом № 14271, виразно простежується у встановленні нового кола суб'єктів публічного адміністрування – спільнот у сфері відновлюваних джерел енергії, спільно діючих споживачів та споживачів відновлюваної енергії власного виробництва. Законопроект закріплює розгорнуту дефініцію таких спільнот як юридичних осіб, що ґрунтуються на добровільній та відкритій участі, здійснюють автономне управління та ефективний контроль своїх членів, які проживають або здійснюють діяльність у межах відповідної територіальної громади.

Основною метою їх створення визначено забезпечення екологічних, економічних і соціальних вигод для членів спільноти та території, на якій розміщується чи експлуатується відповідна інфраструктура ВДЕ. Водночас законопроект надає енергетичній спільноті право не лише споживати, а й виробляти, продавати, зберігати та агрегувати енергію з відновлюваних джерел, що суттєво розширює її функціональну роль у системі енергетичного врядування.

Такі положення відтворюють європейський підхід до розвитку енергетичних спільнот у межах RED II/RED III та спрямовані на формування децентралізованої моделі енергетичного ринку, що передбачає посилення участі місцевих громад, комунальних підприємств, енергетичних кооперативів і малого бізнесу у виробництві та управлінні енергією. Як наслідок, у сфері публічного адміністрування виникають нові управлінські виклики, пов'язані з необхідністю забезпечення їхній рівний доступ до мережевої інфраструктури, недискримінаційність процедур приєднання, прозорість взаємодії з операторами систем передачі та розподілу та запобігання можливим зловживанням, коли статус «спільноти» формально використовуватиметься великими учасниками ринку для отримання непропорційних переваг. Законопроект, визначаючи основні параметри правового статусу таких суб'єктів, водночас передбачає подальше деталізування процедур у підзаконних актах та у практиці центральних і місцевих органів виконавчої влади, що прямо впливає зі змісту нових статей 98 та 99 Закону України «Про альтернативні джерела енергії» у редакції законопроекту.

Важливою складовою оновленого правового режиму виступає запровадження механізмів статистичних трансферів, спільних проєктів і спільних схем підтримки, які повністю відповідають європейській моделі виконання національних цілей з частки ВДЕ. Законопроект установлює можливість укладення міждержавних угод про статистичний трансфер енергії з відновлюваних джерел між Україною та державами – сторонами Енергетичного Співтовариства, а також державами – членами ЄС. Переданий обсяг енергії відповідно виключається з обчислення частки ВДЕ країни, яка передає статистичне значення, та додається до показників країни-отримувача, що прямо закріплено у проєктованій статті про статистичний трансфер.

Законопроект також визначає порядок вступу трансферу в дію – після повідомлення Секретаріату Енергетичного Співтовариства або після виконання клірингових умов Платформи ЄС з розвитку відновлюваних джерел енергії, а також покладає на уповноважений центральний орган виконавчої влади обов'язок щорічно подавати дані про обсяги та ціну статистично переданої енергії та забезпечувати оприлюднення інформації у відкритих форматах на державному порталі відкритих даних.

Правовий механізм статистичних трансферів, закріплений у законопроекті, створює гнучкий інструмент виконання міжнародних енергетичних зобов'язань України, проте водночас висуває значні вимоги до системи публічного управління. Йдеться про необхідність установлення чітких процедур укладення міждержавних угод, визначення компетенції залучених органів виконавчої влади, забезпечення достовірності даних, що подаються до Секретаріату Енергетичного Співтовариства, а також створення механізмів моніторингу, щоб участь у таких трансферах не зменшувала мотивації держави до реального розвитку власного потенціалу ВДЕ. Особливе значення це матиме й для гарантій прав суб'єктів господарювання: стабільність схем підтримки та передбачуваність регуляторної політики є критично важливими факторами інвестиційної впевненості, і законодавче запровадження статистичних трансферів не повинно створювати ризику зміни умов участі виробників у ринку або обмеження їхнього доступу до державних програм стимулювання.

Таким чином, норми законопроекту № 14271 щодо енергетичних спільнот та механізмів статистичної співпраці з іншими державами формують новий рівень публічного адміністрування у сфері ВДЕ. Цей режим поєднує децентралізаційні інструменти участі громад і бізнесу з міждержавними механізмами координації та обміну енергетичними показниками. У сукупності такі новації зміцнюють інституційну здатність держави виконувати свої міжнародні зобов'язання та забезпечувати правову визначеність і захист прав учасників ринку відновлюваної енергетики.

Суттєвий вплив на трансформацію адміністративно-правового режиму у сфері ВДЕ справляє запровадження законопроектом № 14271 інституту зон прискореного розвитку відновлюваних джерел енергії, визначених як території на суходолі, морі або у внутрішніх водах, що є особливо придатними для встановлення об'єктів відновлюваної енергетики та затверджуються Кабінетом Міністрів України у спеціальному порядку. Саме це нормативне нововведення створює умови для переходу від універсальної – і часто надмірно повільної – дозвільної моделі до диференційованого режиму сприяння, що відповідає європейським підходам RED II/RED III до пріоритизації забудованих, техногенних та інших антропогенно змінених територій для розміщення об'єктів ВДЕ.

Законопроект визначає скорочені строки проходження дозвільних процедур: не більше 12 місяців для проєктів, розміщених у зонах прискореного розвитку, та до 24 місяців – для інших територій; водночас для сонячних електростанцій передбачено граничний строк у 3 місяці, незалежно від місця розташування об'єкта. Такі норми спрямовані на подолання відомої проблематики «адміністративного затягування», яку неодноразово відзначали українські дослідники розвитку ВДЕ [2; 5]. Передбачене законопроектом запровадження контактного органу та обов'язковість підготовки посібника процедур, що встановлює умови, правила та рекомендації для реалізації проєктів ВДЕ, – є важливою ознакою руху до сервісної моделі публічного адміністрування, у межах якої держава не стільки контролює, скільки супроводжує та сприяє реалізації проєктів малого й середнього масштабу.

Проте спрощення дозвільних процедур не звільняє замовників проєктів від дотримання екологічних вимог, зокрема вимог Закону України «Про оцінку впливу на довкілля». Законопроект прямо підкреслює, що оцінка впливу на довкілля для проєктів у зонах прискореного розвитку здійснюється у загальному порядку, передбаченому законодавством, із застосуванням усіх процедур, притаманних компетентним органам у сфері екологічної оцінки. Це положення концептуально важливе: воно забезпечує баланс між модернізацією адміністративних процесів та дотриманням екологічних стандартів, що відповідає вимогам RED II і RED III щодо недопущення прискореного розвитку ВДЕ коштом погіршення стану довкілля [9; 10]. З огляду на це особливого значення набуває практика належного документування впливів, оцінки кумулятивного ефекту та врахування екологічної чутливості територій – аби спрощення процедур не перетворилося на їх формалізацію, про небезпеку якої неодноразово застерігали європейські дослідники сталості енергетичних політик [6; 12].

У площині гарантій прав суб'єктів господарювання законопроект формує низку процедурних запобіжників, які покликані забезпечити передбачуваність інвестиційних процесів. По-перше, встановлення чітких строків дозвільних процедур зменшує ризики регуляторної невизначеності й створює умови для планування фінансових та технічних параметрів проєктів. По-друге, функція контактного органу та обов'язкове оприлюднення процедурних посібників забезпечують рівний доступ суб'єктів до інформації та унеможливають дискреційне трактування вимог дозвільними органами. По-третє, збереження в повному обсязі процедур ОВД гарантує, що спрощення не спричинить появи додаткових ризиків для інвесторів, пов'язаних із можливими зупиненнями

або скасуваннями дозволів через порушення екологічних вимог. У такий спосіб законопроект посилює юридичну визначеність, яка у дослідженнях адміністративного права розглядається як фундаментальна складова захисту прав суб'єктів господарювання [3; 5; 14].

Законопроект № 14271 робить важливий крок і в напрямі підвищення прозорості енергетичних ринків. На операторів систем передачі та розподілу покладається обов'язок оприлюднювати дані щодо частки електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел, та дані про викиди парникових газів, що припадають на одиницю електроенергії. Таке нормативне рішення виконують одразу декілька функцій: забезпечують додатковий контроль за виконанням національних кліматичних зобов'язань, створюють інформаційну основу для формування «екологічної цінності» електроенергії та підсилюють довіру учасників ринку завдяки відкритості ключових даних. Подібні механізми відкритості давно використовуються у державах ЄС як інструмент належного врядування й підвищення відповідальності енергетичних операторів [11; 12].

Окремий блок новацій присвячено посиленню професійних вимог до фахівців, які здійснюють проектування та встановлення фотоелектричних установок, систем централізованого теплопостачання, установок зберігання енергії та зарядних станцій. Законопроект передбачає впровадження механізму підтвердження кваліфікації таких фахівців та визначення порядку доступу до відповідних професій, що відповідає європейській моделі забезпечення якості технічних робіт у сфері ВДЕ та корелює з висновками про критичну роль людського капіталу у розвитку низьковуглецевих технологій [12; 14].

Нарешті, надзвичайно важливим елементом є розширення системи критеріїв сталості та скорочення викидів парникових газів, які відтепер поширюються не лише на рідкі біопалива та біогаз, а й на всі види біомаси та палива з біомаси. Законопроект встановлює вимогу підтвердження відповідності критеріям сталості, деталізує зміст документів, що подаються виробниками, передбачає проведення незалежного аудиту та затвердження Кабінетом Міністрів України правил і методик відповідності, включно з критеріями низького ризику зміни цільового призначення земель та специфічними вимогами до біомаси лісового походження. Це положення імплементує делеговані регламенти ЄС [7; 8] та створює національний інструментарій запобігання використанню екологічно сумнівної сировини, що має принципове значення для захисту інтересів сумлінних виробників і стабільності ринку.

У контексті захисту прав суб'єктів господарювання така правова конкретизація критеріїв сталості забезпечує передбачуваність регуляторних вимог, унеможливує довільні трактування контролюючих органів та сприяє формуванню конкурентного середовища, в якому перевага надається тим виробникам, що дотримуються високих екологічних стандартів. Водночас встановлення прозорих правил незалежного аудиту та вимог до подання доказів сталості зменшує ризики дискримінаційних рішень і створює додаткові гарантії правового захисту для учасників ринку.

У підсумку, комплекс процедурних, організаційних та контрольних новацій, які пропонує законопроект № 14271, формує цілісний режим сприяння розвитку ВДЕ, побудований на поєднанні адміністративної спрощеності, екологічної відповідальності та правової визначеності. Він забезпечує реальні гарантії прав суб'єктів господарювання – через чіткі строки процедур, рівний доступ до інформації, незалежність контролю й передбачувані вимоги сталості – та водночас укорінює європейську модель належного врядування в українському енергетичному праві.

Висновки. Законопроект № 14271 у своїй сукупності формує цілісну концепцію трансформації публічного адміністрування у сфері відновлюваної енергетики, поєднуючи імплементацию норм RED II/RED III з побудовою нового адміністративно-правового режиму, заснованого на прозорості, передбачуваності та посиленні участі енергетичних спільнот і активних споживачів. Гармонізація термінології, упровадження методики розрахунку валового кінцевого споживання енергії з ВДЕ, механізмів статистичних трансферів і спільних проєктів визначає нову нормативну рамку виконання міжнародних зобов'язань України, водночас висуваючи підвищені вимоги до інституційної, технічної та кадрової спроможності органів публічного адміністрування. Запровадження зон прискореного розвитку ВДЕ, принципу «єдиного вікна» та скорочених строків дозвільних процедур демонструє перехід до сервісно орієнтованої моделі управління, успіх якої залежатиме від забезпечення належного балансу між спрощенням процедур і дотриманням екологічних стандартів. Розширення вимог щодо прозорості даних, підтвердження кваліфікації фахівців та імплементация критеріїв сталості для біомаси й біопалив підсилюють контрольну та регуляторну функції держави, створюючи інструментальну базу для стійкого розвитку сектора

ВДЕ відповідно до європейських екологічних та управлінських підходів. У результаті реалізація положень законопроекту має потенціал не лише забезпечити належне виконання Україною міжнародних зобов'язань, а й зміцнити правову визначеність і гарантії прав суб'єктів господарювання, що працюють у сфері ВДЕ; подальших досліджень потребують питання практичного забезпечення цих гарантій у новій регуляторній архітектурі та впливу реформованих адміністративно-правових процедур на інвестиційну привабливість енергетичного сектору.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Акименко О., Костюченко І. Перспективи впровадження альтернативних джерел енергії як крок до міжнародного співробітництва. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2020. № 4(24). С. 43–50. DOI: 10.25140/2411-5215-2020-4(24)-43-50.
2. Добрянська Н., Пушкар О. Європейський досвід регулювання відновлюваної енергетики: імплементація в українське законодавство. *Наукові перспективи*. 2025. № 10(64). С. 863–872. DOI: 10.52058/2708-7530-2025-10(64)-863-872.
3. Костенко І.В., Оксін В.Ю., Левченко Д.С. Міжнародне співробітництво у сфері підприємницької діяльності з використання альтернативних джерел енергії: правові аспекти та перспективи розвитку. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2025. № 6. С. 293–301. DOI: 10.32782/2524-0374/2025-6/60.
4. Проект Закону України про внесення змін до деяких законів України щодо імплементації законодавства Європейського Союзу у сфері відновлюваних джерел енергії № 14271 від 03.12.2025. Офіційний вебпортал Верховної Ради України. URL: <https://itd.rada.gov.ua/billinfo/Bills/Card/59237>.
5. Улютіна О.А. Особливості адміністративно-правового регулювання відновлюваної енергетики: європейський та український підходи. *Наше право*. 2025. № 4. DOI: 10.71404/LAW.UA.2025.4.8.
6. Buzogány A., Četković S., Maltby T. EU Renewable Energy Governance and the Ukraine War: Moving Ahead Through Strategic Flexibility? *Politics and Governance*. 2023. Vol. 11, No. 4. Pp. 263–274. DOI: 10.17645/pag.v11i4.7361.
7. Commission Delegated Regulation (EU) 2019/807 of 13 March 2019 supplementing Directive (EU) 2018/2001 of the European Parliament and of the Council as regards the determination of high indirect land-use change-risk feedstock for which a significant expansion of the production area into land with high carbon stock is observed and the certification of low indirect land-use change-risk biofuels, bioliquids and biomass fuels. *Official Journal of the European Union*. 2019. L 133. P. 1–7. [Електронний ресурс]. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019R0807>.
8. Commission Delegated Regulation (EU) 2021/2003 of 6 August 2021 supplementing Directive (EU) 2018/2001 of the European Parliament and of the Council by establishing the Union renewable development platform. *Official Journal of the European Union*. OJ L 407, 17.11.2021. Pp. 4–8. URL: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2021/2003/oj.
9. Directive (EU) 2018/2001 of the European Parliament and of the Council of 11 December 2018 on the promotion of the use of energy from renewable sources (RED II). *Official Journal of the European Union*. 2018. L 328. P. 82–209. URL: <http://data.europa.eu/eli/dir/2018/2001/oj>.
10. Directive (EU) 2023/2413 of the European Parliament and of the Council of 18 October 2023 amending Directive (EU) 2018/2001, Regulation (EU) 2018/1999 and Directive 98/70/EC as regards the promotion of energy from renewable sources, and repealing Council Directive (EU) 2015/652. *Official Journal of the European Union*. 2023. L 2023/2413. URL: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj>.
11. Energy Community Secretariat. Annual Implementation Report 2024. Vienna: ECS, 2024. 210 p. URL: https://www.energy-community.org/dam/jcr:fb71f39e-204f-44c0-9a58-0731e1554690/EnC_IR2024_1112.pdf.
12. Kivimaa P. *Opportunities and challenges for EU energy policy 2025–2035 – a systemic perspective*. JRC Working Paper Series For a Fair, Innovative and Sustainable Economy, 13/2025. European Commission, Joint Research Centre, 2025. JRC142668. URL: <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC142668>.

13. Shulga I., Shynkaruk N., Shyti S., Antypov I. The Role of Energy Directives in Ensuring EU Energy Security and the Problems of Implementation in Ukrainian Legislation. *Journal of Policy & Governance*. 2022. Vol. 02, No. 01. Pp. 1–10. DOI: <https://doi.org/10.33002/jpg020101>.
14. Soroka L., Riabchenko O., Zamryha A., Korotun O. State policy in the field of energy efficiency. *Naukovyi Visnyk Natsionalnoho Hirnychoho Universytetu*. 2019. Issue 4. Pp. 141–147. DOI: <https://doi.org/10.29202/nvngu/2019-4/17>.